

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal na neveřejném zasedání konaném dne 30. 9. 2020 v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Aleše Roztočila a členů JUDr. Václava Dudy, JUDr. Petra Kulawiaka, Mgr. Ing. Michala Hanycha, JUDr. Petra Čápa a prof. JUDr. Markéty Selucké, Ph.D., námitky kárně obviněného: **JUDr. Bohuslav Petr, Ph.D.**, soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích, proti rozhodnutí **ministryně spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o dočasném zproštění výkonu funkce soudce ze dne 9. 9. 2020, č. j. MSP – 550/2020-OOJ-SO/2, a rozhodl

t a k t o :

Námitky kárně obviněného proti rozhodnutí ministryně spravedlnosti o dočasném zproštění výkonu funkce soudce ze dne 9. 9. 2020, č. j. MSP – 550/2020-OOJ-SO/2, **se zamítají**.

Odůvodnění:

I. Dosavadní postup ve věci

I. 1. Kárné řízení

[1] Návrhem ministryně spravedlnosti (dále též „kárná navrhovatelka“), doručeným Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu kárnému dne 27. 8. 2020, bylo zahájeno kárné řízení se soudcem Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Bohuslavem Petrem, Ph.D. Toto řízení je u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného vedeno pod sp. zn. 13 Kss 5/2020. Za spáchání v kárném návrhu blíže popsaneho kárného provinění bylo navrženo uložení kárného opatření odvolání z funkce soudce ve smyslu § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

[2] Podle kárné navrhovatelky měl kárně obviněný dne 13. 2. 2020 mezi 15:30 a 16:00 hod. řídit motorové vozidlo od budovy Krajského soudu v Českých Budějovicích k obci Dasný, ačkoli nebyl ve stavu umožňujícím bezpečný výkon této činnosti, a následně kolem 16:00 hod. poblíž obce Dasný způsobil dopravní nehodu, v návaznosti na dopravní nehodu na uvedeném místě a čase odmítl podstoupit dechovou zkoušku i krevní vyšetření, a následně nejméně do 29. 2. 2020 neinformoval úplně a pravdivě vedení Krajského soudu v Českých Budějovicích o okolnostech této dopravní nehody.

[3] Úmyslným jednáním tak měl kárně obviněný porušit povinnosti soudce stanovené v § 80 zákona o soudech a soudcích, konkrétně povinnost zdržet se v soukromém životě všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů.

[4] Kárná návrhovaatelka navrhuje, aby kárný senát uložil kárně obviněnému kárné opatření podle § 88 odst. 1 písm. d) zákona o soudech a soudcích, tedy odvolání z funkce soudce.

I. 2. Rozhodnutí ministryně spravedlnosti o dočasném zproštění výkonu funkce soudce

[5] Rozhodnutím ministryně spravedlnosti ze dne 9. 9. 2020, č. j. MSP-550/2020-OOJ-SO/2, bylo podle § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích rozhodnuto o dočasném zproštění výkonu funkce soudce JUDr. Bohuslava Petra, Ph.D, a to na dobu do pravomocného skončení kárného řízení. Toto rozhodnutí bylo jmenovanému doručeno dne 10. 9. 2020.

[6] V odůvodnění předmětného rozhodnutí ministryně spravedlnosti nejprve zrekapitulovala dosavadní průběh kárného řízení vedeného s uvedeným soudcem u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 13 Kss 5/2020 a popsala skutek, kterého se měl podle kárného návrhu dopustit. Existencí tohoto řízení je dle názoru ministryně spravedlnosti splněna formální podmínka předvídaná v § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích, tedy kárný návrh proti jmenovanému soudci, v němž je navrženo uložení kárného opatření odvolání z funkce soudce.

[7] Následně se ministryně spravedlnosti zabývala splněním podmínky materiální, tj. zda je vzhledem k jednání, které je soudci kladeno za vinu v návrhu na zahájení kárného řízení, a vzhledem k povaze soudcovské funkce na místě, aby do doby pravomocného rozhodnutí v kárném řízení tento soudce nevykonával danou funkci. S odkazem na obsah kárného návrhu ministryně spravedlnosti uvedla, že kárně obviněný měl i přes jím tvrzenou zdravotní indispozici, která zcela viditelně naprosto vylučovala řízení motorového vozidla, usednout za volant a řídit motorové vozidlo v hustě obydlené oblasti, přičemž následně způsobil dopravní nehodu. Poté se i přes výzvu policistů odmítl podrobit dechové zkoušce i krevnímu vyšetření a vedení krajského soudu poskytl nepravdivé informace spočívající v zatajení své viny na dopravní nehodě. Míra závažnosti jednání, které je kárně obviněnému kladeno za vinu, je tak vysoká, že setrvání kárně obviněného ve funkci soudce po dobu kárného řízení je naprosto neslučitelné se zájmy chráněnými ustanovením § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

[8] Proto je dle ministryně spravedlnosti na místě, aby do pravomocného skončení kárného řízení nemohl kárně obviněný vykonávat funkci soudce. Rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce je sice citelným zásahem do výkonu soudcovské funkce, ale koresponduje s mírou společenské nebezpečnosti jednání, pro které je kárně obviněný stíhán. Ministryně spravedlnosti vzala v úvahu i čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod zaručující právo na přístup k veřejným funkcím, které dle judikatury Ústavního soudu zahrnuje i právo na nerušený výkon funkce, včetně práva na ochranu před

pokračování

protiprávním zbavením funkce. Intenzita závažnosti jednání, které je kárně obviněnému kladeno za vinu, a veřejný zájem na zajištění důvěry v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů však v dané věci převažují nad zájmem kárně obviněného, proto rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce neporušuje jeho právo na nerušený výkon funkce.

I. 3. Námitky dočasně zproštěného soudce proti rozhodnutí ministryně

[9] Proti rozhodnutí ministryně spravedlnosti podal kárně obviněný včasné námitky a domáhá se jeho zrušení.

[10] Kárně obviněný uvedl, že byl skutečně účastníkem v kárném návrhu uvedené dopravní nehody. Po ráně do hlavy byl otřesen a v šoku. Odmítl dechovou zkoušku i vyšetření krve (což si nepamatuje), ovšem jedná se o jeho zákonné právo. Odpovědnosti za toto odmítnutí se nezříká, ovšem ta je řešena v přestupkovém řízení. Kárně obviněný věří, že v návaznosti na rozhodnutí o přestupku kárný senát řízení o návrhu ministryně zastaví vzhledem k zásadě *ne bis in idem*. Kárná návrhovatka se od počátku celé kauzy vyjadřuje v médiích tak, že požaduje jeho tvrdé potrestání, presumuje jeho vinu, aniž by disponovala relevantními informacemi. Celé obvinění je založeno na výmyslech pana R. J., kterého kárně obviněný označil za notorického lháře, který nedovoleně podniká a má sklony k agresí. Jeho tvrzení jsou proto nevěrohodná. Nepravdivá byla i výpověď této osoby v přestupkovém řízení. Kárně obviněný připustil, že v budově krajského soudu se mu udělalo nevolno a zkolaboval, nicméně vzhledem k věku u něj nelze vyloučit ani závažnější zdravotní potíže. V době, kdy od budovy soudu odjížděl, cítil se již zcela v pořádku a nejednalo se o stav neumožňující řízení motorového vozidla. Uvádí, že žádný zákon nezakazuje soudcům havárie a takováto událost se může přihodit každému.

[11] Kárně obviněný dále doplnil, že je soudcem již 35 let, z čehož 14 let byl předsedou krajského soudu a 7 let jeho místopředsedou. Za tu dobu neměl nikdy pracovní právní problémy, nebyl trestán ani za dopravní nehodu nebo jiné závadové jednání. Je zklamán tím, že kárná návrhovatka mu neumožnila vyjádřit se k celé záležitosti před podáním návrhu na zahájení kárného řízení. Jihočeská justice pod jeho vedením byla chloubou celé české justice, považuje se za respektovanou osobu, publikoval velké množství odborných článků a monografií, podílel se na několika komentářích k zákonům. Již dne 13. 2. 2020 bylo vedení krajského soudu obeznámeno s předmětnou dopravní nehodou, neboť kárně obviněný (ač se jednalo o dobu jeho dovolené) o ní telefonicky informoval zastupujícího předsedu soudu JUDr. Šťastného, včetně toho, že se nepodrobil vyšetření na přítomnost alkoholu, i toho, že zřejmě přejel středovou čáru a že věc šetří Policie ČR. Dále kárně obviněný uvádí, že mu není znám žádný předpis, který by ukládal informovat vedení soudu o dopravních nehodách soudců, popř. stanovil zvláštní formu tohoto informování, resp. povinnost soudce podrobit se vždy dechové zkoušce či vyšetření krve.

[12] Při uvedené nehodě došlo ke škodě především na vozidle kárně obviněného, když řidič maďarského kamionu, který byl druhým účastníkem nehody, žádnou škodu neuplatnil. Rovněž nikomu nebyl způsoben úraz (s výjimkou samotného kárně obviněného, který se uhodil do hlavy). Předsedovi soudu sdělil, že otázka zavinění dopravní nehody je v šetření policie, což byla pravda, je možné, že zápis z jednání ze dne 6.

3., o který se kárná navrhovatelka opírá, byl účelově zkreslen. Kárně obviněný se pozastavil nad tím, že se stal obětí štvavé kampaně médií, v níž se běžně vyjadřovali různí vrcholní představitelé justice, aniž by byli o věci informováni. Kárná navrhovatelka nijak neocenila, vstřícné gesto, kdy se kárně obviněný z důvodu zachování dobrého obrazu justice v červnu 2020 vzdal funkce místopředsedy Krajského soudu v Českých Budějovicích. Kárně obviněný nechápe, proč kárná navrhovatelka přistoupila k dočasnému zproštění výkonu funkce soudce až po sedmi měsících od dopravní nehody, kdy kárně obviněný vykonával aktivně funkci soudce. Ani kárná navrhovatelka netvrdí, že by kárně obviněný řídil pod vlivem alkoholu. Za těchto okolností by uložení kárného opatření dle návrhu kárné navrhovatelky bylo drakonickým trestem a naprostým excesem z dosavadní praxe kárných senátů.

[13] Dne 22. 9. 2020 dále kárně obviněný zaslal kárnému soudu doplnění svých námitek s tím, že Magistrát města Českých Budějovic v mezidobí rozhodnutím ze dne 21. 9. 2020, č. j. SO/13638/2020, které nabylo právní moci téhož dne, uznal kárně obviněného vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d), f) a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), spočívajících v odmítnutí podrobit se vyšetření, zda neřídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, v porušení povinnosti dát přednost v jízdě, nechoval se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu a ohrozil majetek druhých i svůj a na výzvu policisty nepředložil řidičský průkaz, čímž kárně obviněný porušil povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. f), § 22 odst. 1, § 4 písm. a) a § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu. Za to byla kárně obviněnému uložena pokuta ve výši 35.000 Kč, povinnost uhradit náklady řízení o přestupku ve výši 1.000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Kárně obviněný k tomu uvedl, že navrhuje, aby bylo kárné řízení zastaveno pro překážku věci rozsouzené.

[14] Kárná navrhovatelka se k obsahu námitek kárně obviněného nevyjádřila.

II. Procesní podmínky

[15] Kárný senát nejprve zvážil, zda jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o námitkách. Dospěl k závěru, že rozhodnutí o námitkách nic nebrání, a to i přesto, že usnesením kárného senátu ze dne 10. 9. 2020, č. j. 13 Kss 5/2020 – 25, bylo řízení o kárném návrhu podle § 15 odst. 1 věty za středníkem zákona č. 7/2002 Sb. přerušeno.

[16] Řízení o námitkách proti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce je řízením ve své podstatě samostatným, které sice s řízením o kárné odpovědnosti soudců věcně souvisí, neboť podání návrhu na zahájení kárného řízení pro kárné provinění, za něž je navrhováno uložení kárného opatření odvolání funkce soudce, je podmínkou pro rozhodnutí o dočasném zproštění funkce soudce. Jedná se však o řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí ministra spravedlnosti o dočasném zproštění a předmět tohoto řízení je odlišný od řízení kárného, je zahajováno na základě úkonu odlišného subjektu a zákon stanoví přísné lhůty pro rozhodnutí o námitkách. Kárným navrhovatelem může být osoba odlišná od ministra spravedlnosti, který má jediný pravomoc rozhodnout o dočasném zproštění výkonu funkce soudce. Je zde tudíž i odlišnost v účastnících řízení. Uvedené lhůty pro rozhodnutí o námitkách plynou a musí

pokračování

být zachovány nezávisle na tom, že je řízení o kárném návrhu přerušeno, popř. zda důvody, pro které bylo řízení přerušeno, trvají. To, že je řízení o námitkách vedeno u kárného soudu pod spisovou značkou řízení o kárném návrhu, je spíše technickou záležitostí.

[17] Kárný senát se proto v souvislosti s rozhodováním o námitkách podaných kárně obviněným nezabýval tím, zda trvají důvody pro přerušení samotného řízení o kárném návrhu, popř. zda má být v tomto řízení pokračováno. O této otázce kárný senát rozhodne samostatně.

[18] Bylo tedy možné přistoupit k samotnému posouzení důvodnosti podaných námitek, neboť i ostatní podmínky pro jejich věcné posouzení byly splněny (byly podány včas, osobou k tomu oprávněnou, rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce bylo skutečně vydáno).

III. Posouzení námitek kárným senátem

III. 1. Obecné úvahy

[19] Podle § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích *(m)inistr spravedlnosti může dočasně zprostit výkonu funkce soudce, je-li kárně stíhán pro takové kárné provinění, pro které je v kárné žalobě navrženo uložení kárného opatření odvolání z funkce, a to na dobu do pravomocného skončení kárného řízení.* Podle odstavce 4 téhož paragrafu *(p)roti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. b) může soudce do 5 pracovních dnů od jeho doručení podat námitky k soudu, příslušnému podle zvláštního právního předpisu ke kárnému řízení; podání námitek nemá odkladný účinek.*

[20] Podle § 13a zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“), *(p)okud v souvislosti s podáním návrhu na zahájení kárného řízení byl soudce dočasně zproštěn výkonu funkce soudce a proti rozhodnutí o dočasném zproštění byly kárně stíhaným soudcem podány námitky, rozhodne senát nejprve o těchto námitkách, a to do 10 pracovních dnů bez jednání usnesením, kterým buď námitky zamítne, nebo dočasné zproštění výkonu funkce zruší. Obdobně se postupuje, pokud v souvislosti s podáním návrhu na zahájení kárného řízení byl dočasně zproštěn výkonu funkce státní zástupce a proti rozhodnutí o dočasném zproštění byly kárně stíhaným státním zástupcem podány námitky.*

[21] Je zjevné, že formální podmínka uvedená v § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích splněna je. Kárná návrhvatelka požaduje ve svém návrhu popsáném sub I. 1. odvolání kárně obviněného z funkce soudce.

[22] K tomu, aby bylo rozhodnutí ministryně spravedlnosti zákonné, však je třeba, aby byla splněna i podmínka v judikatuře kárných senátů označovaná jako podmínka materiální, v zákoně sice výslovně neuvedená, plynoucí však z podstaty a funkce soudů a soudců v systému dělby moci. Jí je třeba rozumět to, že okolnosti kárného stíhání, především pak rysy údajného kárného provinění, vyžadují, aby kárně stíhaný soudce byl rozhodnutím ministra dočasně zbaven možnosti vykonávat svou funkci.

[23] Kárné řízení se soudci je záměrně koncipováno jako proces, v němž má hlavní a poslední slovo kárný soud, zatímco osoby, které jsou součástí moci výkonné či se jako funkcionáři soudů podílejí na státní správě soudnictví, mají toliko roli jedné z procesních stran kárného řízení.

[24] Výjimkou je kompetence ministra spravedlnosti rozhodnout o dočasném zproštění výkonu funkce soudce. Zde je soud (kárný senát) v postavení nezávislého orgánu provádějícího na základě opravného prostředku (námitek) soudce, jenž byl dočasně zproštěn výkonu funkce, plný přezkum zákonnosti rozhodnutí ministra spravedlnosti. Smyslem a účelem výjimečné kompetence výkonné moci zasáhnout takto do samotné podstaty funkce soudce (zbavit jej dočasně možnosti funkci vykonávat, navíc s mimořádně závažnými dopady do materiálního zabezpečení soudce, srov. § 100 odst. 2 zákona o soudech a soudcích), je potřeba rychlé a efektivní reakce v situacích, jež „vyřazení“ soudce z rozhodovací činnosti naléhavě vyžadují. Výjimečná a potenciálně zneužitelná kompetence ministra spravedlnosti musí být vyvážena pečlivou soudní kontrolou na základě opravného prostředku dotčeného soudce.

[25] Soud musí při rozhodování o námitkách brát v rámci posuzování materiální podmínky zákonnosti rozhodnutí ministra spravedlnosti v úvahu důvody, kvůli nimž je mu kompetence k přezkumu rozhodnutí ministra spravedlnosti zákonem svěřena.

[26] Prvním důvodem je ochrana systémové role soudní moci. K tomu, aby soudní moc plnila svoji ústavní roli, je nezbytně třeba široké a skutečné rozhodovací nezávislosti soudců bez možnosti svévolného zasahování moci výkonné do jejich rozhodovací činnosti. V tomto ohledu kárné senáty plní klíčovou funkci při ochraně systémové role soudní moci a nesmí podléhat tlaku politickému, mediálnímu či jinému. Nesmí tedy selhat ani tehdy, je-li rozhodnutí ministra spravedlnosti o dočasném zproštění výkonu funkce určitého soudce účelové, přehnané, politicky motivované, snažící se zalíbit veřejnosti, neopřené o dostatečně silné důvody či jinak neadekvátní. Zde musí kárný senát zasáhnout bez ohledu na možnou nepopularitu takového rozhodnutí.

[27] Jde ostatně i o další s nezávislostí soudní moci úzce související aspekt výkonu soudnictví, a sice o ochranu zásady zákonného soudce. Ta je postavena na myšlence, že nesmí být možno manipulovat tím, který soudce soudí jakou kauzu. Pravidla pro přidělování věcí soudcům musí mít férovou, racionální a transparentní povahu. Pokud je již věc soudci přidělena, zásadně mu nesmí být odňata. Dočasné zproštění výkonu funkce určitého soudce ministrem spravedlnosti znamená, že zejména u těch věcí, které nesou odkladu do doby předpokládaného skončení kárného řízení, je třeba změnit zákonného soudce. I toto by mohl být v některých případech důvod k rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce.

[28] Součástí systémové role soudní moci je však i to, že musí být vnímána veřejností jako nestranná, nezávislá a poctivá záruka spravedlnosti. Ústavní pozice soudní moci je na důvěře v ni založena. Bez důvěry ztrácí soudní moc legitimitu. Je zjevné, že vnímání soudní moci jako důvěryhodné může být narušeno, je-li proti určitému soudci vedeno kárné řízení. Soudce se tím dostává do situace víceméně veřejného (neboť fakt vedení kárného

pokračování

řízení se veřejnosti zpravidla neutají) zpochybnění své profesní a morální integrity. To může ve veřejnosti důvěru v soudcovu schopnost kvalitního a nezávislého rozhodování negativně ovlivnit. Jsou-li v dané chvíli dostupné informace o soudcově jednání a jiných okolnostech s ním souvisejících takové, že by mohly vést k významné míře obecné nedůvěry v soudcovu rozhodovací činnost v době mezi zahájením kárného řízení a rozhodnutím kárného senátu o soudcově kárné odpovědnosti, je namísto použití mimořádného prostředku, kterým je rozhodnutí ministra spravedlnosti podle § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích. Účelem jeho použití je ochrana důvěryhodnosti soudní moci po dobu trvání kárného řízení, tedy do doby, než bude definitivně rozhodnuto, zda se kárně stíhaný soudce dopustil závažného porušení svých povinností.

[29] Kárný senát při přezkumu rozhodnutí ministra spravedlnosti musí pečlivě vážit dva proti sobě stojící důležité zájmy – na jedné straně zájem na zachování nezávislosti soudní moci a ochraně zásady zákonného soudce, na straně druhé na zachování důvěryhodnosti soudní moci.

III. 2. Posouzení konkrétních okolností věci

[30] V první řadě si tedy kárný senát musel učinit předběžný a prozatímní úsudek o povaze jednání kárně obviněného, pro které je proti němu vedeno kárné řízení, a o relevantních souvislostech tohoto jednání. Kárný senát zdůrazňuje, že se jedná o úsudek předběžný a prozatímní, činěný v zákonem předepsané krátké lhůtě (§ 13a věta první zákona č. 7/2002 Sb.), a proto neopřenesený o nic jiného než o analýzu tvrzení zainteresovaných osob a další dostupné podklady, zejména o listiny tvořící obsah spisu kárné věci. Tento úsudek tedy je nutně toliko omezeně spolehlivý, založený ve významné míře na odhadu a domýšlení si skutkově nejasných otázek, a může být zcela zásadně korigován zjištěními a právními úvahami učiněnými v dalším postupu kárného řízení. Rozhodnutí o námitkách nelze v žádném ohledu vnímat jako náznak, jak kárný senát rozhodne ve věci samotné.

[31] V nyní projednávané věci bylo rozhodnutí ministryně spravedlnosti vydáno v souvislosti s údajným kárným deliktem spočívajícím v tom, že kárně obviněný měl od budovy Krajského soudu v Českých Budějovicích řídit osobní automobil ve stavu neumožňujícím bezpečný výkon této činnosti, následně měl způsobit dopravní nehodu. Poté měl kárně obviněný odmítnout výzvu policistů k dechové zkoušce či lékařskému vyšetření za účelem ověření, zda neřídil osobní vozidlo pod vlivem alkoholu. Nadto kárně obviněný dle kárného návrhu neinformoval o této události pravdivě vedení krajského soudu.

[32] Kárný senát má za to, že toto jednání, jehož se měl kárně obviněný dopustit dle návrhu na zahájení kárného řízení, je mimořádně závažné a za určitých okolností (které bude třeba v průběhu kárného řízení teprve objasnit) by dokonce mohlo představovat trestný čin dle § 274 trestního zákoníku (ohrožení pod vlivem návykové látky), přičemž případné odsouzení pro tento trestný čin by vedlo k zániku funkce soudce (§ 94 písm. c) zákona o soudech a soudcích]. Nezávisle na tom, zda bude trestní řízení v dané věci zahájeno a kárně obviněný odsouzen, je však třeba obvinění vznesená v kárném návrhu považovat za skutečně velmi závažná. Pokud by se věci vskutku odehrály tak, jak líčí kárná

navrhovatelka, bylo by zajisté na místě uvažovat o uložení kárného opatření odvolání z funkce soudce.

[33] V této souvislosti kárný senát uvádí, že již jen samotné odmítnutí podrobit se po způsobené dopravní nehodě dechové zkoušce či vyšetření krve za účelem vyloučení možnosti ovlivnění alkoholem, což kárně obviněný nepopírá, a dokonce to považuje za své zákonné právo, je třeba považovat u soudce za naprosto neakceptovatelné jednání, které vyvolává podezření, zda kárně obviněný nevyužil svých právních znalostí a zkušeností k tomu, aby zastřel spáchaný trestný čin. Je přitom třeba zdůraznit, že odmítnutí podrobit se dechové zkoušce či lékařskému vyšetření v případě podezření na ovlivnění alkoholem při řízení motorového vozidla není zákonným právem každého občana, jak se kárně obviněný mylně domnívá, nýbrž jde o porušení povinnosti vyplývající z § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, neboť každý řidič má povinnost podrobit se na výzvu policisty vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Kárný senát se nedomnívá, že by řízení pod vlivem alkoholu (aniž by takové jednání bylo u kárně obviněného prokázáno) bylo jakýmsi „gentlemanským deliktem“, který je možno shovívavě tolerovat. Naopak jedná se o velmi závažné porušení zákona, které za určitých okolností může být trestným činem a vždy ohrožuje nejen majetek, ale i životy a zdraví účastníků silničního provozu. (V této souvislosti kárnému senátu neušlo, že v odůvodnění pravomocného rozhodnutí o přestupku kárně obviněného se uvádí, že dle vyslechnutých svědků kárně obviněný odmítnutí dechové zkoušky i vyšetření krve odůvodnil „ohrožením své kariéry“.)

[34] Rozhodné skutkové okolnosti přitom jsou v návrhu kárného navrhovatele tvrzeny plausibilně a logicky konsekventně. Pokud kárně obviněný uvádí, že kárná navrhovatelka vychází pouze z nevěrohodných tvrzení R. J., není tomu tak, neboť kárný návrh je založen na informacích z více zdrojů a kárná navrhovatelka navrhuje provedení obsáhlého dokazování, včetně obsahu přestupkového spisu a spisu Policie České republiky.

[35] Argumentace kárně obviněného v námitkách proti dočasnému zproštění je založena především na jeho přesvědčení, že poté, co správní orgán pravomocně rozhodl o přestupku spočívajícím v odmítnutí podrobit se dechové zkoušce či vyšetření krve za účelem ověření, zda při řízení automobilu nebyl ovlivněn alkoholem, resp. v porušení pravidel silničního provozu související se zaviněním dopravní nehody, musí být řízení o kárném návrhu zastaveno pro překážku věci rozhodnuté. Ani v tom nemůže kárný senát dát kárně obviněnému zapravdu. Právní úprava kárné odpovědnosti soudců sleduje zcela jiné cíle, než předpisy upravující provoz na pozemních komunikacích a s nimi související skutkové podstaty přestupků. Prvně uvedená zákonná úprava chrání primárně veřejný zájem na důstojnosti funkce soudce a důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Jak uvedl Nejvyšší soud (jako soud kárný podle předchozí právní úpravy) v rozhodnutí ze dne 18. 10. 2007, sp. zn. 1 Skno 1/2007, obavy z porušení zásady *ne bis in idem* při souběhu postižení za skutek, který je současně kárným proviněním i trestným činem (resp. zde přestupkem), nejsou namístě. Vzájemný poměr obou postihů je řešen v § 15 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. Kárný senát tedy (poté, co rozhodne o pokračování v přerušném řízení o kárném návrhu) bude zvažovat, zda postih v přestupkovém řízení ve vztahu k obviněním vzneseným v návrhu na zahájení kárného

pokračování

řízení je dostatečný, pokud shledá, že nikoli, pokračování v kárném řízení nestojí nic v cestě.

[36] Úvaha uvedená v předchozím odstavci, se bude týkat pouze části vzneseného kárného obvinění spočívající v odmítnutí podrobit se dechové zkoušce či vyšetření krve na výzvu policisty a způsobení dopravní nehody. Rozhodnutí o přestupku se nijak netýká další části obvinění uvedeného v kárném návrhu, a to řízení motorového vozidla ve stavu neumožňujícím bezpečný výkon této činnosti a dále neinformování vedení krajského soudu o okolnostech dopravní nehody úplným a pravdivým způsobem. Zejména v případě řízení motorového vozidla ve stavu neumožňujícím bezpečný výkon této činnosti, pokud by bylo v rámci dokazování potvrzeno, se může jednat o závažné provinění, a nelze vyloučit, že v průběhu řízení mohou vyjít najevo okolnosti, které by odůvodňovaly postup dle § 15 odst. 1 věty první před středníkem první alternativy, tj. přerušení kárného řízení a postoupení věci orgánům činným v trestním řízení, v případě, že by jednání kárně obviněného vykazovalo znaky skutkové podstaty trestného činu dle § 274 odst. 1 trestního zákoníku (ohrožení pod vlivem návykové látky). Takovému postupu by nebránilo ani pravomocné rozhodnutí o přestupku spočívajícím v odmítnutí dechové zkoušky a vyšetření krve na výzvu policisty, neboť dle judikatury Nejvyššího soudu se jedná o odlišné skutky (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2011, sp. zn. 8 Tdo 78/2011, č. 3/2012 Sb. NS). Překážkou není ani to, že dle kárného návrhu policejní orgán věc odevzdal Magistrátu města České Budějovice dle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu. Takové usnesení policejního orgánu totiž nevytváří překážku věci rozhodnuté ve vztahu k dalšímu trestnímu stíhání pro stejný skutek (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2008, sp. zn. 3 Tdo 1183/2007).

[37] Konečně důvodná není ani námitka kárně obviněného, že kárné navrhovatelce po dobu několika měsíců nevadilo, že vykonává funkci soudce, a poté náhle shledala důvody pro dočasné zproštění výkonu funkce soudce. Jak je patrné z návrhu na zahájení kárného řízení, kárná navrhovatelka zjišťovala postupně okolnosti rozhodné pro případné podání návrhu (a následné rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce), přičemž k tomuto postupu se zřejmě rozhodla poté, co policejní orgán věc odevzdal správnímu orgánu, což se dozvěděla na přelomu července a srpna 2020. Potom se rozhodla postupovat cestou kárného řízení a v tomto směru činila v přiměřené lhůtě potřebné kroky.

[38] Okolnosti kárného řízení ve věci sp. zn. 13 Kss 5/2020, zejména povaha skutku kladeného v něm za vinu kárně obviněnému a zatím dostupné informace o tom, zda je pravděpodobné, že se skutek stal a že může být kárným proviněním, tedy znamenají pro soudní moc významné ohrožení její důvěryhodnosti, na což je třeba adekvátně reagovat. Adekvátní reakcí je „postavení kárně obviněného mimo službu“, tedy slovy zákona dočasné zproštění výkonu funkce soudce do doby, než bude v kárném řízení postaveno na jisto, zda se jednání kladeného mu za vinu dopustil, nebo nikoli, a pokud ano, v jaké míře a s jakými dopady na výkon soudnictví a veřejnou důvěru v něj. Dočasné zproštění funkce soudce je v tomto případě nástrojem předběžné opatrnosti. Má po dobu do konečného rozhodnutí zajistit, že případná rozhodnutí či jiné úkony, které by kárně obviněný v mezidobí jako soudce při výkonu své funkce učinil, nebudou právně ani jinak (ve veřejné diskusi, politicky apod.) zpochybňovány s argumentem, že mohou být podobně jednostranné, zaujaté či nespravedlivé jako ty, kvůli nimž je v nynější věci kárnou

navrhovatelkou požadováno uložení nejprísnejšího kárného opatření. V daném prípade je při zvážení okolností případu třeba dát přednost ochraně důvěryhodnosti soudní moci před konkurující hodnotou, tedy ochranou rozhodovací nezávislosti kárně obviněného soudce a ochranou zásady zákonného soudce, jakož i požadavkem patřičně rychlého fungování soudů.

[39] Pokud by kárně obviněný byl v kárném řízení shledán vinným a odvolán z funkce soudce, nebude se již od okamžiku účinnosti rozhodnutí ministryně spravedlnosti na výkon soudnictví vůbec podílet. Pokud by bylo shledáno, že se sice kárného provinění dopustil, avšak povaha a intenzita provinění není taková, aby zavadala důvod k jeho odvolání z funkce soudce, bude pokračovat v rozhodovací činnosti, přičemž bude na veřejnosti a adresátech jeho rozhodovací činnosti, aby kárnému senátu uvěřili, že kárně obviněného ve funkci ponechal s pečlivě uváženým přesvědčením, že výkonu soudnictví je i přes své selhání jinak schopen. Pokud by kárný senát dospěl k závěru, že se kárně obviněný žádného kárného provinění nedopustil, byl by kárně obviněný očištěn od nařčení z neetického jednání a nic by nebránilo jeho dalšímu působení ve funkci.

IV. Závěr

[40] S ohledem na výše uvedené úvahy kárný senát dospěl k závěru, že námitky kárně obviněného proti rozhodnutí ministryně spravedlnosti o tom, že se kárně obviněný podle § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích dočasně zprošťuje výkonu funkce soudce, jsou nedůvodné. Proto tyto námitky zamítl.

V. Účinky rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce

[41] Ten, kdo byl podle § 100 odst. 1 písm. b) zákona o soudech a soudcích dočasně zproštěn výkonu funkce soudce, se od účinnosti rozhodnutí (§ 100 odst. 3 ve spojení s § 99 odst. 2 zákona o soudech a soudcích) nesmí podílet na výkonu soudnictví. Zejména nesmí rozhodovat ve věcech mu přidělených a činit v nich jiné úkony. Není povinen podílet se na běžném chodu soudu; je však povinen poskytnout soudu součinnost potřebnou k novému uspořádání věcí v souvislosti s rozhodnutím o dočasném pozastavení výkonu funkce soudce, zejména předat spisy či jiné věci týkající se rozhodovací činnosti a poskytnout informace o tom, co bylo ve věcech dosud činěno, není-li to patrné ze spisu.

[42] Soud, jehož soudci byl dočasně pozastaven výkon funkce soudce, je povinen zajistit další výkon soudnictví ve věcech přidělených dosud dotyčnému soudci. S přihlédnutím k okolnostem a povaze těchto věcí je třeba přidělit je jinému soudci uplatněním již existujícího pravidla uvedeného v rozvrhu práce, případně změnou rozvrhu práce (§ 41 odst. 2 věta druhá zákona o soudech a soudcích), nebo, snesou-li odkladu bez činění úkonů v nich, vyčkat výsledku kárného řízení.

[43] Kárný senát usiluje o pokud možno rychlé projednání kárných věcí soudce, jemuž byl dočasně pozastaven výkon jeho funkce.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 30. září 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda kárného senátu